

Naturens Dag på Nørre Vosborg.

Tekst: Birthe Thomsen

Foto: ArneChristensen

Så blev det igen september og tid for Naturens Dag med arrangementer over hele landet. Danmarks Naturfredningsforening's Holstebro afdeling inviterede til vandretur på stierne omkring Nørre Vosborg med naturvejleder Vibe Søndergaard.

DN Holstebro afdelingsformand Ole Primdahl i midten af billedet, byder velkommen til Naturens dag, søndag d. 7. september 2008.

Ordet Vosborg kan føres tilbage til det gamle, danske ord for flodmunding. Første gang man møder Nørre Vosborg i historien ligger den nemlig ude ved udmundingen af Storåen i Nissum Fjord. Det er i år 1299, og gården ejes da af Erik Menved. Siden blev gården flyttet længere ind i landet til et mere sikkert sted, hvor den nu ligger. Den har skiftet ejer mange gange, dog har Bugge-slægten besiddet gården i flere generationer. Nu har Realea (Realdania) så overtaget ejendommen, og investeret mange penge i en storstilet restaurering, der har omdannet stedet til et flot hotel og kursuscenter.

På vores tur koncentrerede vi os dog om den omgivende natur. Til Nørre Vosborg hører 216 hektar jord, hvoraf de 200 er bortforpagtet til landbrugsdrift. Jorden, der er af rigtig god kvalitet/bonitet, ligger på den store bakke Skovbjerg Bakke, som i nord og syd afgrænses af Storåen og Skjern Å. Den går ca. 70 km. øst på ind i landet, mens vestgrænsen er lige bagved NørreVosborgs bygninger. Her starter Munkeengene, som går ud til Nissum Fjord.

Deltagerne lytter intenst til Vibe Søndergårds fortællinger om Munkeengene, der ses i baggrunden.

I 1943 afvandede Hedeselskabet engene med grøfter og pumpestationer, så det blev muligt at dyrke store dele af Munkeengene. Det sker også den dag i dag, men det er en stakket frist, for sådan afvandet land falder over 40 år med 1/2 -1 meter. På et tidspunkt bliver det derfor for kostbart at afvande i forhold til udbyttet, og jorden kan igen blive til oversvømmede enge. Det ville være rigtig godt for Nissum Fjord, der lider af al for meget udvasket kvælstof og fosfor. Desuden kan man finde spor af 25 forskellige pesticider i fjorden. Var Munkeengene oversvømmede og med naturlig vegetation, ville de kunne optage meget af overskudsgødningen, inden det når ud i fjorden.

Dilemmaet landbrugsjord til produktion kontra naturlige enge, der kan hjælpe fjorden af med overskudsnæring, gav anledning til diskussion blandt turens deltagere. Nogle vægter landbrugsproduktionen højest, mens andre foretrækker en naturlig og sund natur både nu og til kommende generationer.

På turen rundt i engene hørte vi en del landsvaler. I det fjerne i et højt træ sad en musvåge. Ellers kan man være heldig at møde tårnfalk og rørhøg i engene, ja, endog fiskeørn er set. Desuden er Nissum Fjord med tilhørende enge rasteplass for trækkende gæs og ænder.

En del af turen fulgte vi diget langs Storåen, som med sine 104 km. er Danmarks anden længste å.. I åen lever mange slags fisk. Mest kendt er nok Storå-laksen, som er helt sin egen stamme. Den gyder langt oppe i Storå systemet. Er man en heldig Storå-laks slipper man igennem Vandkraftsøen med livet i behold, og kan fortsætte ud i fjorden og havet og op til Grønland, hvor en laks tilbringer sine ungdomsår for så at vende tilbage til Storå systemet for at gyde. Igen er Vandkraftsøen en prøvelse med alle dens rovfisk, såsom gedder og aborrer. Man har oprettet et stryg i søen for at hjælpe laksen på vej. Desuden har man forsøgt at sætte fisken ud i et par af Storåens sideåer neden for Vandkraftsøen i håb om, at den vil slå sig ned der.

Hvert år er der en kvote på 60 Storå laks, som må fanges inden 1. juni. Det giver ekstra mange håbefulde fiskere langs åen. Erhvervsfiskerne i Nissum Fjord, der får en laks i garnet, må dog ikke tage fisken med hjem til deres store ærgrelse. De skal sætte den ud igen!

Efter at have vandret langs åen gik vi op "på land" på bakkeøens start. Herfra er der fin udsigt over landskabet med åen, Munkeengene og Vemb by på den anden side af åen. Herfra gik vi ind i skoven, der er en blandingsskov, dog med en gammel bøgeskov tættest på herregården. Det fugtige og lune vejr har allerede givet mange svampe i skovbunden. Vi fik udpeget et par stykker, bl.a. rød og gråbrun fluesvamp. Begge skal man lade stå. Den røde er giftig, mens den gråbrune egentlig er spiselig, men nemt kan forveksles med pantefluesvamp, der er MEGET giftig.

**Efter spisepausen og snapsene, der blev nydt i fuldt solskinsvejr, fortalte Vibe bl.a. om svampe.
Her med den giftige rød fluesvamp i hånden.**

I en lysning i skoven holdt vi en lille pause, hvor vi kunne smage Vibe Søndergårds hjemmelavede snaps. De havde trukket på planter fra skoven, bl.a. blåbær og perikon. Det var ikke så ringe!

På vejen tilbage til p-pladsen kom vi desuden forbi flere rævegrave og et hel kompleks af grævling grave. De graver rigtig store huller.

Den sidste del af turen gik gennem en flot bøgeskov, der i starten var ment som produktionsskov, men nu var "vild" med indslag af f.eks. naturlig kristtorn.

Tilbage ved bilerne ventede eftermiddagskaffen med hjemmebag. Hele turen igennem truede tordenskyerne i det fjerne, men solen vandt kampen, og vi havde det dejligste vejr undervejs og kunne dase i solen til slut.

Tak til Vibe Søndergård for en hyggelig og interessant tur og tak til de 50 fremmødte, fordi de trodsede den dårlige vejrudsigt og deltog i vores arrangement på Naturens Dag.

Kaffe og kage til deltagerne efter en god tur gør altid lykke!